in Duitschland overleden zijn, naar België zullen teruggevoerd worden. Het antwoord is hetzelfde als voor de gesneuvelde soldaten. Een wetsontwerp, onlangs door den Senaat gestemd behoudt den tegenwoordigen toestand tot in November e. s. 't is te zeggen dat het verboden is de lijken te halen Maar vanaf den aanstaanden winter zal dit verbod geheven worden en men zal, onder zekere voorwaarden, aan de lijken dezer helden eene rustplaats op hunne geboorteplek kunnen bezorgen.

LUIK.
St-Lambertusplaats, 28,
Au Nouveau Monde
HOTEL — KOFFIEHUIS — RESTAURANT.

Meer mannen dan vrouwen.

Tegenover de tot nu toe vrij algemeen als waar aangenomen bewering, dat er op de wereld meer vrouwen dan mannen zijn, hebben in al de beschaafde landen gehouden volkstellingen, die het mogelijk maakten een nauwkeurige voorstelling van de verhouding te krijgen, een ander bewijs geleverd, dat velen verbaasd doet staan.

De gezamentlijke bevolking van de aarde wordt thans op 170 millioen personen geschat. Van 1038 millioen kon de verhouding van het aantal mannen en het aantal vrouwen vastgesteld worden. En daaruit bleek dat er gemiddelt op de 1000 mannen slechts 990 vrouwen zijn. Deze verhouding is voor de verschillende wereldeelen lang niet dezelfde. In Europa b. v. zijn er op de 1000 mannen wel 1027 vrouwen, in Afrika 1045, in Amerika daarentegen slechts 946, in Azië 961 en in Australië 937. Het grootste overwicht van vrouwen vindt men in Oeganda en wel met 1467 op de 1000 mannen, het kleinste in Alaska met 391. — Moest er nu een volkstelling in Europa plaats hebben, we zouden zeker het tegenovergestelde kunnen bestatigen.

PROEFT DE SIGARET,
GIRAFE-ANGLAISE
45 Cmes HET PAKJE.

Officieele lijst der gevechten en veldslagen door het Belgisch leger geleverd.

De historische afdeeling van den legerstaf heeft zooeven, met de goedkeuring des konings, de officieele lijst der gevechten en veldslagen opgemaakt. Hier volgt ze :

Verdediging van Luik : 4 tot 16 Augustus 1914. Gevecht van Visé : 4 Augustus 1914. Gevechten van Rhees, Herstal, Rabosée, Queue-du-Bois, Romsée, Sart Tilman, Boncelles.

Gevecht van Haelen : 12 Augustus 1914.

Gevecht van Hauthem-St-Marguerite : 18 Augustus 1914.

Gevecht van Grimde : 18 Augustus 1914.

Gevecht van Aerschot : 19 Augustes 1914.

Verdediging van Namen : 4 tot 25 Augustus 1914. Gevecht van Boneffe : 13 Augustus 1914. Gevecht van Wartet : 22 Augustus 1914.

1e Uitval uit Antwerpen : 24 tot 26 Augustus 1914 (gedurende den veldslag op de grenzen). Gevecht van Impde : 24 Augustus 1914. Gevecht van Weerde : 25 en 26 Augustus 1914 Gevecht van Hofstade-Schiplaeken 25 en 26 Augustus 1914. Gevecht van Haecht : 26 Augustus 1914.

2e Uitval uit Antwerpen : 9 tot 13 September 1914 (gedurende den veldslag aan de Marne). Herovering van Aerschot : 9 September 1914 Gevecht van Wijgmael : 10 September 1914. Gevecht van Kessel-loo : 10 September 1914 Gevecht van Wackerzeel-Hambosch : 11 en 12 September 1914.

3e Uitval uit Antwerpen : 25 tot 27 September 1914 (gedurende den veldslag aan de Aisne) Gevechten van St-Gillis bij Dendermonde en van Lebbeke, 26 en 27 September 1914.

Verdediging van Antwerpen : 28 September tot 10 October 1914.

De aftocht uit Antwerpen naar den Yzer : 7 tot 14 October 1914. Gevecht van Berlaer : 7 October 1914.

Slag aan den Yzer : 16 tot 31 October 1914.

Gevechten van Steenstraet : 22 April tot 5 Mei 1915.

Gevecht aan Reigersvliet : 6 Maart 1918.

Slag van Merckem : 17 April 1918.

Offensief der Vlaanderen : 28 September tot 11 November 1918.

1e Phase : Slag van de kruin der Vlaanderen 28 tot 30 September 1918.

2e Phase : Slag van Torhout, Thielt 14 october tot 30 October 1918.

3e Phase : Slag aan de Leie en aan het afleidingskanaal der Leie.

4e Phase : Slag aan de Schelde en aan het kanaal van Terneuzen.

LA KHALIFAS
A RECONQUIS SA VOGUE

Gevaarlijke ziekte onder het vee in Vlaanderen.

In den Gentschen omtrek zijn in verschillende gemeenten een aantal runders om zoo te zeggen plotselings gestorven aan eene geheimzinnige ziekte. Men heeft, altbans, nog niet kunnen uitmaken welke de kwaal is die hare verwoestingen aanricht onder het vee, en, naar het schijnt, ook onder de varkens.

In korten tijd zijn er te Sleydinge niet minder dan 35 rundbeesten aan die kwaal bezweken. In eene enkele pachthoeve werden Zaterdag morgend vijf beesten dood gevonden in den stal. Bij een landbouwer van Evergem zijn er negen runders plotselings bezweken, zoodat die mensch een verlies ondergaat dat bij moeilijk zal te boven komen.

Bij eenen landbouwer te Heusden, vond men zeven runders dood. De veeartsen, die de verschillende gevallen onderzochten, hebben den aard der ziekte niet kunnen vaststellen.

Men veronderstelt dat de ziekte kan aangezet zijn door vee dat uit Duitschland aangekomen is. In dat geval moet er eene bijzondere waakzaamheid uitgeoefend worden op dat vee, en zoo zou men er kunnen achter geraken en dan de noodige maatregelen treffen. Als er kwaadwilligheid in het spel is van wege de Duitschers dan moet de regeering onmiddellijk krachtdadig tusschen komen en vergoeding eischen. Onze veestapel, die reeds zoo bekrompen is, loopt gevaar heel en al uitgeroeid te worden. Er moet hier ook een oog in 't zeil gehouden worden, opdat de dieren die aan de geheimzinnige ziekte sterven, gedolven worden, opdat het vleesch er van niet in gebruik aan het verbruik zou overgeleverd worden.

LATER. — Volgens men beweert zou het de runderpest zijn, die op verschillende plaatsen van het land, onder het vee is uitgebroken.

Indien zulks bewaarheid wordt, zou dit verschrikkelijke gevolgen kunnen hebben voor onzen veestapel, die met uitroeiing zou bedreigd zijn.

De ziekte is naar het schijnt, in België ingevoerd door het ministerie van bevoorrading. De 1200 ingevoerde beesten zijn over gansch het land verdeeld geworden. Zij zijn, wel is waar, in quarantaine gesteld geweest. doch daar de runderpest zich slechts langzaam ontwikkelt, moeten de eerste kenteekens aan het onderzoek der toezichters ontsnapt zijn.

Zeer strenge maatregelen zijn genomen. De opzichters van het ministerie van landbouw, begeven zich naar de gemeenten waar ziektegevallen zich voordoen, en doen de aangetaste dieren, zelfs in de twijfelachtigste gevallen af maken. Men denkt bij deze radikale middelen de plaag te kunnen beperken.

Sinds 1862, bad men in België geen gevallen van veepest meer aan te stippen.

Zou het dezelfde ziekte niet zijn die den stal van M. Jos. Baudouin te Halmael, bij St-Truiden, zoo rampspoedig geteisterd heeft ? In alle geval dat schijnt wel. De ziekte werd in de stallen van M. Baudouin gebracht door Amerikaansch vee, opgekocht op de markt te Cureghem-Anderlecht, over een drietal weken. Tot verleden Zaterdag stierven er volgens onze inlichtingen, bij M. Baudouin 38 runders aan deze kwaal. De bevoegde ambtenaren en deskundigen zijn ter plaats geweest.

Het is te hopen dat de overheden de krachtdadigste middelen zullen aanwenden om onzen veestapel van de ramp die hem bedreigt te bevrijden.

Dr Bienfait heeft zijne raadplegingen hernomen : Onderzoekingen met de *X stralen*. Zenuwziekten en chronische maagziekten.
Boulevard d'Avroye, 60, Luik Telefoon 1530

Een lijk in een koffer.

De vrouw en de dochter van het slachtoffer aangehouden. — Verleden Donderdag verdween spoorloos M. Weissmann-Bessaradeau, een Franschman genaturaliseerd Rumeen, 53 jaar oud, wonende te Parijs, square La Bruyère.

Zijne vrouw was aan zijn vennoot gaan zeggen dat zij niet wist waar haar men heen was.

De policiecommissaris der wijk, M. Théry, van die verdwijning verwittigd stelde een onderzoek in en vernam dat verleden Vrijdag de vrouw met een groot koffer was uitgereden en dan naar Montmorchey was vertrokken.

Zoo vernam hij dan ook dat het koffer was verzonden naar Nancy.

Teruggekeerd te Parijs werd zij ontboden op het policiebureel waar zij bekende inderdaad een koffer met levensmiddelen verzonden te hebben naar Nancy, en zij haf er den vrachtbrief van af.

Twee inspecteurs vertrokken oogenblikkelijk naar Nancy en toen zij het koffer openden, vonden zij er het lijk van M. Weissmann in, met stukgeslagen schedel.

Eene huiszoeking had plaats bij Mad. Bessaradeau en men vond er een papier, op hetwelk de man het koffer opeischte.

Niettemin zijn de vrouw, 51 jaar oud en hare 21jarige dochter in hectenis genomen.

Nadere bijzonderheden.

Mad. Bessaradeau, beschuldigd haar man vermoord te hebben, heeft bekentenissen gedaan.

Ontevreden over de ontrouwheden van haren man had zij hem dit verweten ; in den loop van den twist die hierdoor ontstond greep bij haar bij de keel, zij nam dan een revolver en doodde haar man.

Zij verklaarde dat hare dochter gansch vreemd is aan den moord.

Tusschen wapenbroeders.

Toen Z. K. H. prins Leopold van België Zaterdag zijn bezoek in de werkhuizen van Cockeril, te Ougrée, voortzette, ontmoette hij daar een werkman, Pleyeur genaamd, dien hij aan het front gekend had. De prins drukte zijn gewezen wapenbroeder hartelijk de hand. Pleyeur vertelt dat hij met « Leopold » zooals hij den kroonprins noemt, meermaals een partijtje football gespeeld heeft. Tijdens zijn bezoek te Ougrée heeft de prins den hoogoven n° 4, die binst den oorlog uitgedoofd werd, heraan gestoken.

De vernielde kerken in België.

De geestelijke overheden hebben, voor elk bisdom, eene statistiek doen opstellen van de vernielde of erg beschadigde kerken, door den oorlog.

In het bisdom Mechelen, mogen 22 kerken als vernield beschouwd worden, waarvan 11 voor de provincie Antwerpen en 11 voor de provincie Brabant. Daarbij zijn in de eerste provincie 33 kerken gedeeltelijk vernield of erg beschadigd, en 7 in de tweede provincie.

In het bisdom Doornik, werden 19 kerken vernield ; 92, zonder de kathedraal van Doornik te rekenen. werden min of meer erg beschadigd, waarvan verscheidene in zulke mate dat zij voor den eeredienst niet meer dienen kunnen ; 16 kerken werden geplunderd.

In het bisdom Gent, werden 2? kerken in puinhopen herschapen; 11 werden erg beschadigd ; 65 ondergingen schade van verschillend belang.

In het bisdom Brugge, zijn 84 kerken heel en al verwoest ; 68 gedeeltelijk vernield en tusschen deze laatsten ten minste 10 die niet meer kunnen hersteld worden.

Voor de provincies Namen en Luik, waar er ook veel kerken beschadigd zijn, is er nog geene statistiek te onzer kennis gebracht.

Wie denkt er aan alles ?

In eene school van het arrondissement Amiens werd dezer dagen aan de leerlingen een prijskampwerk opgelegd over het volgend onderwerp : « Ontwikkelt deze gedachte : geboren worden, leven en sterven in hetzelfde huis en onderzoek of zulks vereenigbaar is met de vereischten van het hedendaagsche leven. »

Hij die de vraag stelde had er niet aan gedacht dat het arrondissement Amiens, stad waar honderden huizen door de bombardementen weggevaagd zijn, gelegen is in volle verwoeste streek.

Een leerling antwoordde op de vraag : « Ik heb mijn huis schier niet gekend. Ik moest het tweemaal ontruimen en ik bewoonde opvolgenlijk vijf steden van Frankrijk. Toen wij terugkeerden was ons dorp verdwenen. »

Een andere leerling schreef « Ik weet niet meer wat een huis is. Mijne ouders wonen in eene overdekte holte nabij Lihons. 't Is daar dat ik mijn verlof zal doorbrengen». Een derde antwoordde dat hij in eene houten loods verbleef.

De onderwijzer zal maar nadien ondervonden hebben dat het in die streken nog twintig jaar te vroeg is om dergelijke prijsvraag uit te schrijven.

Bewaring van den stalmest.

De stalmest kan door slechte bewaring of behandeling groote verliezen ondergaan.

De bodem van den stal, de bodem en de wanden van den mestput moeten ondoordringbaar zijn opdat er geene sappen kunnen in den grond trekken, die dan verder nog zouden kunnen in het drinkwater geraken. Op behoorlijke afstand achter de dieren wee eene goede afleidings riool die de aal naar den aalput voert, deze is derwijze gelegen dat hij zooveel mogelijk de vloeibare uitvloeisels van vee, paard en zwijn kan ontvangen alsook het overtollige sap dat de mesthoop afscheidt.

De mesthoop weze op eene lommerige koele plaats aangelegd, te dien einde worden er loofrijke boomen om geplaatst Warmte en zonnestralen werken nadeelig op den mest.

Men moet de verscheide mestsoorten goed dooreenmengen. Paardenmest alsook schapenmest, zijn betrekkelijk droog en los zoodat de lucht er gemakkelijk toegang toe heeft, de pis is rijk aan stikstof zoo vergaan de bestanddeelen dus snel en is de warmteontwikkeling aanzienlijk. Koe en varkensmest zijn koude mesten : de vaste uitwerpsels zijn vrij vochtig en fijn verdeeld de pis is arm aan stikstof en er is dus weinig warmte ontwikkeling. Best gaan die mestsoorten, dus gemengd.

Leg uw mesthoop goed vast, jaag of leid er de dieren over om hem aan te trappen en de ontbindingen en het verlies, aan voedzame stoffen tegen te werken.

Begiet hem des zomers best 's avonds, stroo slapt den voedzamen aal op, de lucht die de ontbindingen bewerkt trekt zoo gemakkelijk niet in en gij voorkomt de schimmelvorming.

Te groote vochtigheid dat het mest verrotten in plaats van vergaan, rotte mest is zuurachtig en minderwaardig

Mest aan regenwaters of toevloeiing van goten en waters blootgesteld wordt uitgeloogd even als vlier of lindebloem die tot thee heeft gediend, zoo de vloeimest niet zorgvuldig wordt vergaderd ontstaat er aanzienlijk verlies en altoos is de aal te waterachtig, vergt een grootere aalput en meer moeite bij 't uitvaren.

Strooi den mest niet te lang in tijds op den akker en ploeg het zoo gauw mogelijk onder.

Zijt ge genoodzaakt bij tijd en gelegenheid hoopen aan te leggen op 't veld, dek ze toe met aarde, wordt uwe stalmest altijd doelmatig behandeld en bewaard, laat gij de kostbare sappen ervan tot groot verlies, tot onreinheid en ongezondheid niet verloren loopen en gaat gij soms dan aan hooger prijzen onder den vorm van mestoffen niet terugkoopen wat gij hier zorgloos wegwerpt.

Weet ge dat er door slechte bewaring der uitwerpsels per jaar en per stuk volwassen vee 22 kgr. stikstof verloren gaat, ter minste huidige waarde van 125 fr. en dat dit verlies per zwijn op 1 3 en per paard op 't dubbel kan gebracht worden.

De geruchten over een Britsch-Duitsch anti-bolsjewistisch offensief.

Te Berlijn doen de geruchten nog de ronde over geheime besprekingen tusschen Hilmarnock, den Engelschen gezant en de generaals Hoffman en Ludendorff over de mogelijkheid van een tusschenkomst tegen de bolsjewiki.

De « Daily Herald » en de « Freiheit » maken er gewag van. De Beiersche gezant te Berlijn en de Beiersche eerste minister zouden daarbij als bemiddelaars hebben gewerkt.

De Duitsche generaals hebben, naar de « Daily Herald » verneemt, te kennen gegeven dat een leger van 1 1/2 millioen man noodig is om de bolsjewiki te verpletteren en Ludendorff heeft aangeboden zelf het bevel van zulk een leger op zich te nemen.

Zij hebben zich ook bereid verklaard de troepen uitsluitend in Duitschland te lichten indien zekere ingrijpende wijzigingen in het verdrag van Versailles worden aangebracht.

Vredesbetoogingen in Duitschland.

De vredesbond van deelnemers aan den oorlog heeft Maandag te Berlijn in samenwerking met dergelijke vereenigingen, een betooging tegen den oorlog en voor de vrede gehouden.

Te Marienwerder in West-Pruisen is op den jaardag van het uitbreken van den wereldoorlog, een groote betooging gehouden.

Een eenstemmig aangenomen motie protesteert tegen het streven, het volk opnieuw in een vergeldingsoorlog te drijven en verlangt van de rijksregeering strikte nakoming van de onzijdigheid in den oorlog tusschen Rusland en Polen.

Kanons in het Zwarte Woud.

Onlangs werd beweerd dat de Duitschers in het Zwarte Woud, kanons van verre dracht verdoken hielden, die bij gebeurlijk geval Straatsburg en de Rijnbruggen konden beschieten.

Het was noodig die zaak op te helderen, daar het Versailles traktaat een gebied van 50 km. op den rechter Rijnoever krijgsonzijdig eischt. De Badensche regeering ontkende volstrekt de aanwezigheid van gezegde kanons.

Welnu, een Fransche krijgszending, vergezeld van een Duitsch officier, heeft over een paar dagen nabij het dorp Schenkenzell eene batterij Flak kanons ontdekt. De burgemeester verklaarde dat, na den wapenstilstand, Hongaarsche troepen deze batterij achterlieten als pand voor opgeëischt vee en levensmiddelen. Men was van zin de kanons te smelten tot het bekomen van het noodige metaal om er klokken uit te gieten voor het dorp Schenkenzell.

Proces-verbaal werd opgesteld en aan de ontwapeningscommissie der Bondgenooten, overhandigd.

Men zal verdere opzoekingen doen in het Zwarte Woud, want men twijfelt niet of er worden nog wapens schuil gehouden.

Ontsnapping.

Uit het Justitiepaleis te Brussel is een aangehoudene ontsnapt in omstandigheden die doen denken aan de gekende policieromans.

Maandag werd hij uit het gevang van Vorst naar 't Justiciepaleis gevoerd, om inzage van zijn dossier te nemen, dat in de griffie lag. 's Middags werd hij met andere gevangenen, van de cellen van 't Paleis naar het « dievenkarken » geleid, en zulks langs den trap die rechtstreeks op den koer uitgeeft. Men weet niet of hij al of niet geboeid was in alle geval de man die gedwee aan de zijden van zijne makkers stapte, opende plots eene zijdeur en ontsnapte ! Hij trok de deur achter zich terug toe. De gendarm die hem wilde grijpen hield enkel zijn regenmantel in handen ! De deur werd geopend Deze gaf uit op het portaal van drie gangen. De ontvluchte was spoorloos verdwenen en is het gebleven !

Het is een genaamde Hubert-Leonard Van Russelt, geboren te Alken, in December 1890 ; hij heeft te Brussel gewoond in de Schouwburgstraat en in de Oogststraat ; hij is tualman van beroep Hij is beticht van aftruggelarijen ten nadeele van verscheidene kleermakers gepleegd. Van Russelt die als soldaat aan den oorlog deel genomen heeft, werd, in 1918, door den Krijgsraad van Calais, voor desertie, aftruggelarijen en ontvreemdingen, tot tien jaar gevang veroordeeld. Hij moet kwijtschelding van straf bekomen hebben.

De Duitsche kolenlevering.

M. Lloyd George heeft Maandag in het Lagerhuis gesproken over het akkoord van Spa, betreffende de Duitsche kolenleveringen. « Dit akkoord legt Duitschland verplichtingen op, zegde hij, maar biedt het ook voordeelen In dien Duitschland zijne verplichtingen niet naleeft, zal het ook van de voordeelen niet genieten. Duitschland heeft tijd tot November om zijne leveringen in verhouding met zijne voorbrengst en met onze eischen te brengen. Doet het geene leveringen in September en October, dan zal het in November zooveel te meer moeten leveren. Alle maatregelen zijn getroffen geworden om Duitschland zijne taak te vergemakkelijken. Indien het aan zijne verplichtingen te kort komt, dan wordt het akkoord van rechtswege gebroken en Duitschland zal er de gevolgen moeten van dragen.

Men zegt ons dat wij de prijzen op alle wereldmarkten moeten regelen. Het eenige middel om die prijzen te doen dalen, is de vermeerdering der opbrengst. Maar de opbrengst is integendeel fel gedaald in Engeland, in Frankrijk, in Duitschland en in al de andere landen der wereld. Het is onmogelijk eene prijsregeling uit te vaardigen, zoolang de vraag grooter blijft dan het aanbod. De Duitsche mijnwerkers hebben beloofd meer uren te arbeiden, indien zij eetwaren en kleergoed bekomen. Het ware te hopen dat de mijnwerkers der andere landen eveneens beslisten wat langer te arbeiden. Dan zouden de prijzen fel dalen.

Von Simons bepleit Duitschland's onzijdigheid.

Von Simons, de Duitsche minister van buitenlandsche zaken, komt in een artikel op tegen den strijd tegen de bolsjewiki. Hij zegt : Mocht de Duitsche jongelingschap, die voor de grootheid van het oude rijk zulke verschrikkelijke offers gebracht heeft, zich er toe laten verleiden de laatste krachten van het nieuwe Duitschland in den strijd tegen het bolsjewisme in te zetten, dan zou zij te laat tot de ontdekking komen, dat zij niet voor de denkbeelden van de Westersche beschaving, maar voor de miljarden van Rusland's schuldeischers haar bloed vergoten had.

Wij hebben niets over voor den kruistocht van Westelijk Europa tegen het bolsjewisme, noch voor den huidigen oorlog van het bolsjewisme tegen Westelijk-Europa. De Duitsche politiek zal eerlijk onzijdig blijven en wie deze onzijdigheid schendt, zal het Duitsche volk met eenparigen schouder tot afweer bereid vinden.

Inrichting van het landbouw-huishoudkundig onderwijs.

Hierover eenen vluchtigen oogslag.

Het bevat 2 soorten van scholen : de bestendige of blijvende scholen, en de rondreizende scholen.

Onder de bestendige scholen tellen de landbouwhuishoudelijke afdeelingen, die aan eene kostschool zijn gehecht. Zij hebben voor doel aan de jonge meisjes liefde in te boezemen voor hun bedrijf en haar tezelfder tijd een algemeen onderricht te verschaffen.

De provincie Antwerpen mag fier zijn want zij bevindt zich aan het hoold der beweging : zij alleen bezit thans 7 landelijke huishoudscholen. Al onze pogingen moeten strekken om Limburg en de andere vlaamsche provinciën onder dit opzich eveneens vooruit te brengen.

Blijft ons nog een woordje te zeggen over de rondreizende huishoudscholen.

Deze werden oorspronkelijk in het leven geroepen om zoo spoedig mogelijk op den buiten de beste wijze van benuttigen der melk te verspreiden, nochtans sedert een vijftiental jaren breidde men het onderwijs der huishoudkunde in de rondreizende scholen uit en dit onderwijs wordt overal op de gunstigste wijze onthaald.

De rondreizende scholen zijn vooral nuttig daar alle meisjes van dit onderwijs kunnen genieten aangezien zij van dorp tot dorp gaan voor een duur van vier maanden.

Gij ziet dus dat het Staatsbestuur geen moeite gespaard heeft om de landbouwers de kans te geven hunne dochters te bekwamen.

Het ware te wenschen dat iedereen het groote nut daarvan verstond en dat voortaan alle meisjes van den buiten de eene of andere huishoudschool volgden.

De goede Burgerskeuken.

Voorschriften van Tante Liza.

ERWTEN SPEK. — Laat een vierendeel buikstuk opkomen in een stuk boter. Als deze gebruind is, giet men er de erwten in, met witte peper, een tuiltje peterselie en ciboel, eenige ajuintjes, een half glas bouillon of water. Laat 3/4 uurs koken of een uur, naar de hoeveelheid ; neem dan het tuiltje eruit en dien op.

— JONGE ERWTEN. — Neem twee liters erwten. — Jammer dat ze zoo peperduur zijn. — Doe ze in eene kasserol met een stuk versche boter, een tuiltje peterselie en een kleine hoeveelheid malsche latuw, 3 of 4 ajuintjes een weinig zout en suiker. Roer dit alles dooreen en laat zachtjes gaar worden : een half uur stilaan koken is voldoende. Neem het tuiltje eruit, voeg een stuk boter, verwerkt met bloem, erbij en dien op.

— ANDERE MANIER. — Smelt in eene kasserol een stuk versche boter ; voeg er de erwten bij, met een weinig zout en suiker. Schud op, laat zachtjes stoven en, als ze gereed zijn, na omtrent een half uur, bind ze met twee eierdooiers en dien op.

— KALFGEBRAAD. — De eenvoudigste wijze is het vleesch in den oven te braden, geel te boteren, met zout en peper en nu en dan te overgieten met de vette jeuad Het vleesch moet goed gaar zijn. Alzoo gebraden diene men het op met zijn natuurlijke saus, met bouillon of water opgelengd en, met de als boven bereidde erwten heeft men een uitmuntend gerecht.

— KALFSRAGOUT MET ASPERGIËN. — Snijd een schaapsschouder in gelijke stukken. Hak drie groote ajuinen, doe in eene kasserol een stuk boter smelten, leg er de stukken kalfvleesch in en laat ze goed kleuren. Voeg er dan ajuinen bij en als zij op hun beurt wat gekleurd zijn, voeg er dan een soeplepel bloem bij

Giet er vervolgens water bij tot het vleesch goed overdekt zij. Dan wat peper en zout een tuiltje fijne kruiden, 't welk men er uitneemt als de ragout gaar is. Dan giet men er een glas witten wijn bij.

Tien minuten voor het opdienen legt men de aspergiën, in kleine stukjes gesneden in den ragout en men laat goed warmen.

Nuttige Wenken.

— Een vuil lampglas krijgt men schoon met water, waarin een beetje wijnspiritus is gedaan.

— Wijn- of vruchtenvlekken, zoomede inkvlekken, kan men uitstekend verwijderen met tomatensap.

— Peterselie kan men dagen achtereen goed houden door de afgesneden takjes evenals bloemen, in koud water te zetten.

— Men krijgt moddervlekken uit zwarte heerenkleeding door de vlekken met een doorgesneden rauwen aardappel in te wrijven

— Tegen mieren : Meng borax met water aan en smeer dit mengsel langs den weg dien de mieren loopen. Den volgenden morgen zijn ze verdwenen.

— Om roest van een mes te krijgen, steekt men het met de vlek in een ajuin en laat het zoo een uur staan. Polijst het daarna op de gewone manier.

Stads- & Provincienieuws

Tongeren. — *Turnkring Ambiorix* — Verleden Zondag had te Luik de wedstrijd van turnoefeningen plaats, ingericht door den Nationalen Bond der katholieke turn- en wapenmaatschappijen van België. Deze wedstrijd was bijzonder ingericht voor de turners der provinciën Luik, Limburg en Luxemburg.

De turnkring « Ambiorix » onzer stad, heeft aan dezen wedstrijd deelgenomen, en olschoon zij te kampen hadden tegen een 40 tal maatschappijen, hebben de tongenaren er de volgende onderscheidingen behaald :

1) Internationale prijskamp : Gezamentlijke opgelegde oefeningen, 1e afdeeling. *Eereprijs.*

2) Gezamentlijke vrije oefeningen, 1e afdeeling. *1e Prijs.*

3) Gezamentlijke vrije oefeningen met of zonder tuigen voor kleinen, 1e afdeeling. *1e Prijs.*

4) Gezamentlijke vrije oefeningen met of zonder tuigen voor grooten, 1e afdeeling *1e Prijs.*

5) Pyramieden voor grooten, 1e afdeeling. *1e Prijs.*

6) Wedstrijd in springen met wipplank, (grooten), 45 deelnemers.

Paul Nysten, *3e prijs*, 2 m. 40.

Claes Raphaël, *4e prijs*, 2 m 35.

7) Wedstrijd in springen, (kleinen), met wipplank, 60 deelnemers.

Benoit Pirson, *3e prijs*, 2 m.

Onze beste gelukwenschen aan onze flinke turners, en aan hunnen ijverigen bestuurder. M. Jos. Nysten, die een eereprijs van bestuur behaalde met gelukwenschen van de jury.

— *Vrouwengilde.* — De wijkmeesteressen worden vriendelijk verzocht de maandelijksche boekjes te komen halen, toekomende Maandag 9 Augustus van 3 tot 4 uren, op 't secretariaat. Piekelpoelstraat n° 8.

— *Onderscheidingen.* — De minister van Wetenschappen en Kunsten, heeft aan M. Van Straelen Jean van Vechmael en M. Van Asbroeck Jaen van Lanaeken een eerediploma van beroepsstudiën, wetenschappelijke afdeeling, toegekend, voor de schitterende studiën welke zij aan het Koninklijk Atheneum van Tongeren aflegden.

Tevens werd hun een bijzondere belooning in bosken vanwege de Regeering verleend. 't Was eene vreugde voor de HH. leeraren, twee hunner oud studenten aldus beloond te zien.

Wij wenschen hun en hunne achtbare familie van harte geluk.

— *Prijsuitdeeling.* — De prijsuitdeeling aan de leerlingen der ambachtschool van Tongeren is vastgesteld op Zaterdag 14 Augustus om 9 uren.

De tentoonstelling der voorwerpen door de leerlingen vervaardigd, zal plaats hebben den Zondag 15 Augustus van 9 tot 12 1/2 u.

— *Sportplein Tongeren* — Zondag 15e Oogst om half vier, GROOT TURN- en ATHLETIEK FEEST, ingericht door den « *Turnkring Ambiorix* » en *C. S. Tongrois*, opgeluisterd met de welwillende medewerking van de Koninklijke Harmonie Concordia.

Programma :

Turnen.

1) Marche en Groet aan het Vaandel.
2) Gezamentlijke oefening door alle turners.
3) Kleine stok oefeningen
4) Gezamentlijke oefeningen (Olympiade Antwerpen)
5) Oefeningen op de brug,
6) Boksoefeningen,
7) Oefeningen op de rek,
8) Pyramieden der kleinen.
9) Pyramieden der grooten.

Athletiek.

1) Loopen : 100 m. (snelheid)
2) » 200 m. »
3) » 800 m. »
4) » 1500 m. »
5) » 800 m. (per ploeg 4 man),
6) Hoogspringen,
7) Ver springen,
8) Gewichtwerpen,
9) Schijfwerpen.

Met deze nummers behaalde de Turnkring Ambiorix verscheidene onderscheidingen op de wedstrijden van Glain en Luik 1920.

De liefhebbers van athletiek kunnen zich laten inschrijven in het Sekretariaat van den C. S. Tongrois, 57, Maestrichterstr. Tongeren.

Algemeene inkomprijs : 1 fr.

— *Zieledienst.* — Door toedoen van het schepencollege onzer stad, zal op Woensdag 18 Augustus aanstaande, een plechtige zieledienst in O L. V. Kerk plaats hebben, voor onze betreurde medeburgers die op 18 Augustus 1914 vielen als slachtoffers der Duitsche kogels.

— *Buurtspoorweg Genck-Luik.* — Te rekenen van 8 Augustus zal de tram Genck-Luik opnieuw loopen. In ons aanstaande nummer zullen wij de vertrekuren mededeelen.

— *Jacht* — De opening der jacht is vastgesteld op 28 Augustus aanstaande.

— *O. L. Vrouwecollege. — Prijsuitdeeling.* — Verleden Maandag had in O. L Vrouwecollege de plechtige prijsuitdeeling plaats der voorbereidende klassen, onder voorzitterschap van den Z. E. heer Deken der stad.

Het programma zeer wel samengesteld, werd buitengewoon goed uitgevoerd. De nieuwe symphonie afdeeling van het college, onder de bekwame leiding van den heer professor Van Winkel, wiens muziekaal talent hier ter stede steeds hooger geschat wordt, voerde zeer wel eenige goedgekozen stukjes uit.

Het prettige tooneelstukje « Hij is zijn ooren kwijt » gevolgd door het komieke *Snippers tooneel*, werden door de jonge liefhebbers met veel bekwaamheid en aller grappigst vertolkt. Daarna sprak de E. H. Deken, eenige gepaste woorden over de beteekenis der prijsuitdeeling en het ware doel der vacantie namelijk, dat zij een tijd van rust, maar toch niet een tijd van ledigheid moet zijn.

Daags daarna was het de beurt van de klassen der Humaniora, onder voorzitting van onzen welbeminden bisschop Mgr. Rutten. Waarom werden de talrijke toeschouwers (beide dagen was de zaal proppensvol) vergast op een aantrekkelijk programma Het boeiend en leerrijk tooneelspel « De Smidse » werd met veel tooneelkennis opgevoerd Dit getuigt bijzonder van de degelijkheid van het onderwijs van ons college en de hooge bekwaamheid en zelfopoffering van bestuurder en leermeesters Zijne D. H. de bisschop maakte in treffende bewoordingen eenige gepaste gevolgtrekkingen op het gegeven tooneelstuk en bedankte bestuurder, leermeesters en leerlingen over den bekomen uitslag Waarlijk twee heerlijke dagen die de roem van ons college nog meer zullen verspreiden

EEN SCHRIKKELIJK ONGELUK

hetwelk eigenlijk nog wel veel erger gevolgen had kunnen afloopen gebeurde dezer dagen op de baan van Bree naar Maeseyck

Een motorfiets welke in razende snelheid eene houtkar wilde voorbijrijden, verschrok het paard, met het noodlottig gevolg dat een der zware boomen aanbotste tegen de ribbenkas van den roekeloozen Sportsman.

Eenige voorbijgangers sprongen toe, en vonden den jongen man kermende in de gracht.

De ongelukkige wees met zijne hand op het gedeelte zijner ribbenkas, waar bij den stoot ontvangen had, en stotterde, luid snikkende, dat hij er 6 gebroken had

Bij nader onderzoek, werd echter bevonden dat al het wee van den armen jongen zich beperkte bij 6 kapot gestootene SIGAREN der uitgelezene merk *GIRAFE*. dewelke sedert eenigen tijd door alle liefhebbers van PIJP, SIGAAR & SIGARETTEN bij voorkeur gerookt wordt.

— Verleden Vrijdag 30 Juli te 10 u. had op het Stadhuis de plechtige prijsuitdeeling plaats der leerlingen van het Koninklijk Atheneum en de Middelbare Staatsschool.

De ruime zaal van het Stadhuis bevatte, buiten het personeel en de leerlingen eene groote menigte volk. Bij het binnenkomen van den H. Burgemeester, de Gemeente Overheden, den H. Studieprefect-Bestuurder en het leeraarscorps werd eene flinke Brabançonne aangeheven.

Vervolgens werden door eenige studenten en oud-studenten eene keus allerprachtigste stukken uitgevoerd ; onmiddelijk gevolgd van de Cantate « Gloria Flori », opgevoerd door een groot aantal leerlingen, onder leiding van den H. Mouling, muziekleeraar, die aller lof verdiend.

Luitenant Vannuffel heeft alsdan een talentvolle voordracht « Rozen en doornen » gegeven. M. Vannuffel heeft door zijne welsprekendheid, het onderwerp met zooveel klaarheid en eenvoud behandeld dat hij gedurende meer dan een half uur de aandacht van gansch de zaal bo ide. Ook werd hij met een daverend handgeklap toegejuicht. Dan werden de prijzen en diploma's uitgereikt.

— Voedingscomit. Schuttersgang
VERKOOP DER WEEK.
Siroop, 1,00 ; Fruitsiroop, 1,25.

— De proeven die genomen werden met den « **Hêtre Siroop** » overtroffen de verwachtingen van de dokters. Geene verkoudheid, luchtpijpaandoening, asthma, bronchitis, bleeft ongenezen, de tuberculosis trad in eene nieuwe phasis waarover wij later zullen spreken. Wij kunnen daarom niet genoeg aanraden van zoo gauw men hoest, verkoudheid voelt of aan longen lijdt, dadelijk bij zijn apotheker eene flesch « Hêtre Siroop » te gaan halen. Te bekomen te Tongeren bij alle apothekers.

Paardenmarkt te Tongeren, Donderdag 12 Augustus aanstaande.

Op de markt van verleden Donderdag waren te koop gesteld : 74 koeien en kalveren, 19 Vette varkens, 1482 magere varkens.

MARKTPRIJZEN :

Boter, den kilo		fr.	13.00 tot 13.50
Eieren de 26		fr.	17 00 tot 17,50
Aardappelen,	de 100 kilos	fr.	30 tot 32
Klaverhooi,	de 1000 kilos	fr.	480 tot 500
Weihooi,	de 1000 kilos	fr.	200 tot 240
Stroo	de 1000 kilos	fr.	240 tot 250

Apotheek. — Zondagsrust.

Morgen Zondag van 12 uren 's middags tot 2 uren 's nachts, zal de apotheek van

Mr STRICK

alleen open blijven voor de dringende noodwendigheden.

Officieele Akten.

Worden benoemd tot toegevoegde opdieners bij de rechtbanken van oorlogsschade :

Te Tongeren, de heer Richel Adolf, ingenieur, te Maeseyck.

Te Hasselt, de heer Deré Jozef, bouwmeester, te Hasselt.

— Bij koninklijk besluit van 20 Juni 1920, is de heer Gos bepaald benoemd tot leeraar in de wiskunde aan het koninklijk atheneum. te Tongeren.

— Worden benoemd tot Officier in de Kroonorde : De heeren Piron L geneesheer te Ruckelingen op Jeker, voorzitter van de Limburgsche afdeeling van den Nationalen Belgischen Bond tegen de tering en Otten J., geneesheer, eeregeneesheer der krankzinnigen gestichten, te St-Truiden.

— Worden benoemd tot Ridder in de Kroonorde : De heeren Delvoie P. geneesheer, te Tongeren ; Mercken L. geneesheer, te Tongeren ; Winkelsels A. geneesheer te Tongeren, lid der provinciale geneeskundige commissie ; Evers A. apotheker, te Maeseyck, lid der provinciale geneeskundige commissie ; Vreven S. apotheker te Hasselt, briefwisselend lid der Academie van geneeskunde.

Hasselt. — *Handelskamer.* — Zaterdag had op het Stadhuis te Hasselt eene belangrijke vergadering van de Handelskamer plaats.

M Leon Debruyn, eere-voorzitter, bracht eene welverdiende hulde aan de heeren F Villers en L. Baltus, beiden overleden. Vervolgens wenschte hij den nieuwen voorzitter M. Ed. Janssens, van Brée, geluk, wiens werkzaamheid en verkleefdheid aan de Handelskamer genoegzaam bekend zijn.

MM. Brull, van Tongeren, Keyenberg, van St-Truiden R. Vreven en F. Croonenberghs, van Hasselt, werden daarna als leden van het Komiteit gekozen. MM. Ed. Tits en L. Vinckenbosch, van Hasselt, Julien Fraikin van Bitsingen, G. Ruiters, van Tongeren, Vandermeulen en Vandevenne, van Brée, uitgaande leden, werden herkozen.

Op voorstel van den nieuwen voorzitter, werd er besloten in den schoot der Handelskamer groepen van nijverheid of van handelstakken in te richten Men zal voetstappen aanwenden om de aansluiting bij de Handelskamer te bekomen van groepen zooals de syndikale Kamer der aannemers, der patroon drukkers, enz Aldus zou de Handelskamer haar gezag vermeerderen, en zou zij in werkelijkheid eene Provinciale federatie van al de Limburgsche nijverheids en handelsvereenigingen uitmaken.

De kwestie der te maken of te verbeteren verkeerwegen werd breedvoerig besproken. Wenschen werden uitgedrukt om betere betrekkingen per ijzerenweg te verkrijgen, om waterwegen te bekomen die zoo noodzakelijk zijn voor de ontwikkeling van ons kolenbassijn, alsook om nieuwe wegen in de Kempen te bekomen Het Ministerie van Openbare Werken beeft prachtige ontwerpen opgemaakt, als men de beweringen van den heer Senator Carpentier, en de bevestigingen van Minister Anseele zelf wil gelooven ; doch tot heden heeft men in Limburg daar niets van gezien. De Handelskamer zal aandringen opdat men zoo spoedig mogelijk met deze werken zou beginnen.

Men bespreekt vervolgens de middelen om te Hasselt eene stapelplaats en eene handelsbeurs in te richten ; er wordt ook besloten een maandelijksch bulletijn uit te geven en een bestendig lokaal te huren.

St-Truiden. — *Een bedreiger van maarschalk Foch.* — M. G., apotheker te St-Truiden, verscheen deze week, voor de Kamer van inbeschuldigingsstelling, te Luik, wegens eenen dreigbrief die hij, tijdens de Conferentie van Spa, aan maarschalk Foch geschreven had.

In zijnen brief schreef de betichte aan den maarschalk, dat hij zich op zijnen doortocht bevonden had, gewapend met eenen revolver ; hij had hem kunnen gevangen nemen, doch hij hield niet van geweldadden, enz., en hij somde vervolgens de redens op zijner vijandschap jegens den opp rgeneraal. De stad St-Truiden wordt onder alle opzichten miskend ; zij heeft, namelijk, noch met Luik, noch met Brussel, de spoedige verbindingen niet, die zij verdiend ; zij heeft niet het garnizoen dat zij vraagt : men heeft haar ruiterij gegeven, die zooveel gerucht maakt, terwijl zij voetvolk vroeg ; de vlamingen — vooral van St-Truiden — zijn eens te meer miskend, enz. enz.

De maarschalk gaf het schrijven van den apotheker aan het gerecht.

Het parket gaf een aanhoudingsbevel uit. De raadskamer van Hasselt, besliste de voorloopige aanhouding van den betichte met staande te houden.

Het Beroepshof was niet van dat gedacht. Het bevestigde het aanhoudingsmandaat door den Procureur des Konings uitgevaardigd. Tezelvertijd werd bevolen den geestestoestand van den betichte te onderzoeken.

't Was M. Meyers, Procureur-generaal, die als openbaar ministerie voor de Kamer van inbeschuldigingsstelling zetelde, en de bekrachtiging van het aanhoudingsmandaat eischte. De betichte verklaarde dat hij niets heeft tegen maarschalk Foch ; dat er enkel kwestie is van eene klucht, die voor doel had de grieven bekend te maken, nopens de wijze waarop de stad St-Truiden behandeld wordt.

Freeren — *Kapel van O. L. Vrouw.* — Op Zondag 15 Augustus, ter gelegenheid van het feest van O. L. Vrouw Hemelvaart zal om 3 uren 's namiddags de Processie plaats hebben van de parochiekerk naar de Genadekapel.

Om half vier plechtig Lof met sermoon, door den Eerw. Heer J. Guison, leeraar aan het St-Jozefscollegie te Hasselt.

Op Zondag 22 Augustus, ter gelegenheid der bedevaart van Wihogne, om 3 uren Lof en fransch sermoon.

Over-Repen. — Het Vaderlandsch feest heeft verleden Zondag, onder een grooten toeloop van volk, een buitengewonen en onverwachten bijval genoten.

Eagle, Star & British Dominions
INSURANCE COMPANY LIMITED (1807)
Waarborg : 500 Millioen frank.
Bijbureel : 96, Boulevard de la Sauvenière, LUIK.
Onderneemt ALLEN AARD van verzekeringen, *aan de billigste voorwaarden*, met de hoogste *waarborgen*.
Bij Koninklijk Besluit aanvaardt voor Verzekering tegen Werkongevallen.
Levensverzekering. — Diefstal. — Brand. — Ongevallen. — Verantwoordelijkheid. — Scheepvaart. — Automobielen. — Paarden en rijtuigen. — Glasbreuk. — Sterfte van paarden en vee.

Te twee uur 's namiddags vertrok de stoet op het gehucht « Colmont ». Aan het hoofd bevonden zich een aantal ruiters, dan volgden de fanfarenmaatschappij van Over-Repen, daarna een groep schoolkinderen met elk een driekleurig vlagje in de hand, dan de gemeentec verheid gevolgd door drie oprecht prachtig versierde praalwagens, een met de moedige soldaten van Over-Repen en twee anderen met in 't wit gekleede meisjes en de Koningin van den vrede.

De muziekmaatschappijen van Gors-op-Leeuw en Piringen wedijverden om hunne schoonste pas-redoublés te laten hooren.

Om 3 uren plechtig Te Deum waarna gelegenheidssermoon door een Eerw. Pater van Tongeren. De kerk was proppensvol en honderden toeschouwers moesten zich vergenoegen op straat het afloopen der plechtigheid af te wachten.

In goede orde trokken de verschillende groepen den grooten steenweg op. Vervolgens werden de dappere Yzermannen door de overheden der gemeente plechtig op het gemeentehuis ontvangen, en onder het aanbieden van den eerewijn en eene lekkere sigaar werd door den H. Burgemeester eene flinke aanspraak gedaan.

Het volk drong in usschen de feestweide binnen alwaar de verschillende maatschappijen beurtelings een prachtig concert gaven terwijl verscheidene volksspelen plaats hadden, waaraan verscheidene liefhebbers en schoone liefhebsters deel namen.

Het buffet gehouden door eenige wakkere juffrouwen had bijzonder veel bijval.

Zelden zag men zooveel geestdrift onder het volk !

's Avonds om 8 u. werd een lekker avondmaal met eene malsche flesch den soldaten aangeboden. Daarna had een volksbal plaats waaraan zelfs de voornaamste dames van het dorp deelnamen.

Tot laat in den avond weerklonken heerlijke muziektonen en blijde zangen door het dorp, waar alles in vriendschap en vreugde eindigde.

Van harte proficiat aan de ijverige oprichters van dit heer ijk en welgelukt feest ; zij hebben getoond dat er nog ware vaderlanders bestaan !

Noc Noc.

UIT HET LAND VAN LOON.

Borgloon. — *Statiekermis.* — Het zonneken zond zijn warme stralen en er was zeer veel volk, Ge hadt dat moeten zien, klein en groot wilde statiekermis medevieren. En wie lust had, er was vermaak genoeg. Maar wat ik geloof is dees, wilt ge volk op de kermis zien er moet sport zijn. Overlaatst was het hondenkoers, er was veel volk, verleden Zondag was er velokoers en er was nog veel volk. Ik heb ze gade geslagen die massa menschen, een klein koersken dat vertrok, nog armzaliger die aankwam en toch groote belangstelling Daarom wilt ge volk hebben, wilt ge hebben dat er leven is in Loon 's Zondags richt koersen in, het volk is sportminnend en aan dien zucht naar sport moet voldaan worden.

— Verleden Woensdag om 9 u. had hier een plechtige lijkdienst plaats voor de gesneuvelde soldaten. Geheel de kerk was bezet met de gemeente overheid aan het hoofd. 's Avonds deed de fanfare een uitstapje door de stad en de lustige jeugd danste de cramignon. Vermaak op tijd verlicht den geest.

— We zagen zelden de prijzen die men tegenwoordig hier betaald voor het fruit Vroege peren (double Philippe) tot 120 fr. reingeloofen 100 fr. Zulke prijzen kunnen nog al tellen.

Gothem. — Verleden Zaterdag had alhier onder een overgrooten volkstoeloop de begrafenis plaats van M. J. Wyuants aan de liefde zijner ouders en familie ontrukt in den jeugdigen ouderdom van 23 jaar. Weken lang lag de jongeling op zijn lijde sbed en geheel zijn lijden verdroeg hij verduldig en gelaten.

Wij bieden aan de zoo diep bedroefde ouders en familie in deze omstandigheden ons innig christelijk rouwbeklag.

Provinciale Vroedvrouwenschool te Hasselt

Studiejaar 1920-1921. — Ingangsexamen.

Op Dinsdag 24 Augustus e. k. om 9 uren 's morgens, in het lokaal van het gesticht, Guffenslaan. Hasselt, zullen ingangsexamen plaats hebben van leerlinge-vroedvrouw.

De inschrijvingen kunnen genomen worden op het Provinciaal bestuur 1e afdeeling tot 18 Augustus.

Voor verdere inlichtingen wende men zich tot den Heer Burgemeester zijner woonplaats of tot het provinciaal Bestuur te Hasselt

DE KASTEELHOEVE

door Jef Timmermans

ALS men met den stoomtram van T. naar W. reist, bemerkt men, op ongeveer één kilometer afstand van de spoorbaan, tusschen boomgaarden als verloren, een gebouw, dat men, door den ouden toren in wedergeboortenstijl, die zich op den zuiderhoek er van bevindt, op den eersten aanblik voor een kasteel zou houden, doch dat bij nader toezien, slechts eene groote boerenhofstede is.

Op het oogenblik dat wij ons daar in de nabijheid bevonden, 't was in de maand December 1912, hoorde men 't geronk van een dorschmachien, dat door twee paarden in beweging gebracht werd, in de schuur. Knechts waren ijverig bezig het stroo bij elkaar te binden en op een grooten hoop op de binnenplaats op te stapelen. Meiden liepen er heen en weer, om de dieren in de stallen van voedsel te voorzien of dit te bereiden : het was de bedrijvigheid in vollen gang. Onderwijl hoorden wij de zwijnen in de stallen knorren, eene kudde ganzen, die buiten de poort, in den boomgaard liepen, een onmuzikaal, helsch gerucht maken, wijl de musschen, stil en vredig, boven in de torengaten, kalm en gelaten hun getjilp lieten hooren.

Wij bekeken die hofstede, zoo eigenaardig van vorm en dachten dat er wellicht een of andere geschiedenis aan dit gebouw, waaraan men duidelijk zag dat het vroeger een kasteel geweest, doch nu tot hofstede ingericht was, vorbonden kon zijn. Schuur en stallingen waren in latere jaren er aan bijgevoegd, maar het eigenlijke oude huis had waarschijnlijk reeds eenige honderden jaren achter den rug.

Wij kwamen in de herberg « Den Lindeboom », zooals op het uithangbord aangeduid was, en geraakten in gesprek met den baas, een man van goedig voorkomen en middelbaren leeftijd. Toen hij hoorde dat wij een en ander over de kasteelhoeve (zoo werd de hofstede genoemd) wilden vernemen, zei hij vriendelijk :

— Ja, ik kan u daarover wel inlichten, maar mijn vader zal dat beter dan ik, diens vader was, toen het eerste deel der geschiedenis aldaar voorviel, tuinier op het kasteel, waar de hoeve van thans haren naam aan verschuldigt is.

Hij begat zich naar de achterplaats en eenige oogenblikken daarna kwam een grijsaard, van naar onze gissing in de tachtig jaren, ons vervoegen.

Nadat hij op zijn gemak in den leunstoel bij de kachel had plaats genomen, sprak hij :

— Gij begeert het een en ander omtrent Kasteelhof te vernemen, zooals mijn zoon mij zegt... Ja, die zonderlinge geschiedenis heb ik beleeft en kan ze u dus in alle bijzonderheden verhalen. Als knaap kwam ik daar reeds in den grooten tuin, waarin mijn vader zaliger destijds arbeidde, doch die nu gedeeltelijk bij den boomgaard gevoegd is... Ik was reeds twaalf jaar oud, toen het nieuws van de spoorlooze verdwijning van den heer des kasteels zich hier in den omtrek verspreidde... Doch ik zal u dat alles op orde verhalen, indien gij er belang in stelt...

De oude man vertelde ons dan wat wij hier op onze beurt aan onze gewillige lezers en lezeressen gaan verhalen.

Het was in het jaar 1841, toen op zekeren herfstdag voormiddag het kasteel in rep en roer stond, bij de verdwijning van den bezitter en bewoner er van. Noch het zoeken der bedienden, noch de ijverige nasporingen van het gerecht, brachten iets bij tot de ontdekking van den vermiste. Men verdiepte zich in allerlei gissingen over deze vermissing, daar de oude heer bekend stond als een gierigaard, die veel geld in huis had en weinig durfde verteeren ; en er nu, na zijne spoorlooze verdwijning, bijna geen geld in huis gevonden werd. Er werd zelfs door sommigen gemeend, dat hij zou gevlucht zijn, zijn geld met zich nemende ; te meer, daar het bekend was dat hij somtijds niet wel bij het hoofd was, hetgeen veroorzaakt was door verdriet, geleden door zijnen zoon Lodewijk, een jonkman van veertig jaren, die een echte losbol en verkwister was en zich steeds overgaf aan buitensporigheden in allen aard.

Ook werd thans weer door de bedienden onderee, gemompeld over de spookkamer, zoo noemde men de kamer van het gelijkvloers in den toren. Men had, zegde men, meermalen des nachts een geheimzinnig licht in deze kamer zien verschijnen en evenzoo zien verdwijnen Ook beweerde men eene witte gestalte zich voor een der vensters in deze kamer te hebben zien bewegen, en dat telkens te middernacht, als alles in de diepste rust was.

Deze praatjes hadden reeds jaren in het dorp de ronde gedaan en er waren er zelfs weinig van de boeren, die, des nachts, op pad, geen omweg maakten, om niet aan het kasteel te moeten doorkomen

Thans wilden velen deze vertelsels met de verdwijning van den eigenaar van het kasteel in verband brengen. Maar de ontwikkelde lui lachtten met die praatjes, die in onze eeuw niet meer tehuis behooren en enkel nog goed waren voor knechts en meiden en onontwikkelde boeren om zich des avonds onderling den angst op het lijf te jagen.

Toen men ten laatste zag dat er van het zoeken niets terecht kwam, hernam alles zijnen ouden gang, behalve voor Lodewijk, den verkwister en geldspeler, die, na eenigen tijd, het eentoonige leven op het dorp moede, verklaarde dat hij in deze streek, nu zijn vader er niet meer was, ook niet meer kon blijven. Hij verkocht een gedeelte der goederen, stak de opbrengst er van op zak en vertrok naar Frankrijk.

Verscheidene jaren hoorde men van hem niets meer ; ook zijn neef, een landbouwer, die hij na zijn vertrek het kasteel liet bewonen, vernam niets, tot op zekeren dag het nieuws zijner dood hem gewerd.

De ongelukkige drankzucht was de oorzaak van zijn spoedig einde geweest.

Zijn neef, Arnold De Vries, was de algemeene en eenige erfgenaam. Hij bleef het kasteel bewonen en liet er de veranderingen aanbrengen die noodig waren voor zijn doel, namelijk tot het landbouwbedrijf, zoodat het kasteel het aanzien kreeg, dat het heden nog heeft.

Arnold De Vries was een zeer praktisch man, die de kunst van boeren verstond, zoo goed als de beste van dien tijd Hij was een man van 35 tot 40 jaren, sterk van leden, zooals eenen boer betaamd, was zeer gezien bij de andere inwoners van het dorp en nog ver daarbuiten. Immers hij was goedhartig en vriendelijk voor iedereen en verschafte zijnen medemenschen gaarne raad en hulp. Zijne vrouw, insgelijks eene krachtige figuur, was begaafd met al de hoedanigheden van haren echtgenoot ; en iedere bezoeker der hoeve, die in nood verkeerde, was tevreden bij zijn vertrek, daar de goedhartige vrouw niemand ongeholpen kon laten weggaan. Een zoon hadden zij tot hun spijt nooit gehad, maar wel drij struische dochtertjes van 10, 8 en 7 jaar, die de troost en het geluk hunner ouders uitmaakten. Aldus stonden de zaken op het oogenblik waarop De Vries het kasteel in hoeve veranderd had.

(Vervolg).

Raadsel.

—

Voor liefhebbers van rekenen.

Ziet gij wel kans om 90 franken onder vier personen te verdeelen, zoodanig dat A maar half zooveel ontvangt als B, B de helft van C en C de helft van D ?

—

De oplossing van het raadsel van verleden zaterdag is :

4687 1 2 METERS PER UUR.

Proef. — Bij het opgaan gingen zij 500 m. per uur, voor 7 1/2 uren per dag, maakt dat 375,000 m. en voor zes dagen 2 250,000 m.

Bij het terugkeeren gingen zij 4 687 1/2 m. per uur, voor zes uren per dag maakt dat 281,250 m. en op 8 dagen 2,250,000 m.

Goed opgelost door Antoine en Adolphine Ghysens, J. Proost-Ghysens, van Piringen ; Armand Jans van Tongeren ; J. Swerts van Werm ; A. Petiels. van Lauw.

BURGERLIJKE STAND VAN TONGEREN

van den 30 Juli tot den 6 Augustus 1920.

Geboortens : 5. — Jongens 0 ; Meisjes 5.

Huwelijken : 4.

Hector-Eugène Fritz Albert, geneesheer, en Louise Catherine-Marie-Eugénie Ghinéau, z. beroep.

Leopold Peeters, koolmijner, en Anne-Marie Wilmans, huiswerkster.

Florent-Mathieu Weereids, soldaat bij het 5e regiment artillerie, en Jeanne Leonie Moreas, huiswerkster.

Henri-Gerard Liesens, handwerker, en Louise-Léontine Vliers, huiswerkster.

Sterfgevallen : 4. — Mann. 3 ; Vrouw 1.

Elisabeth Duchateau, z beroep, weduwe van Chrétien Withofs, 81 jaren.

Léon Lambert-Emile-Marie Demeure, 11 m.

Guillaume Vaneyck, 2 m.

Martin Smullenberghs, slotmaker, echtgenoot van Marie Vroonen, 60 jaren.

Huwelijksaankondigingen . 3

Pierre-Jean Daenen, grondwerker, en Catherine Reenaers, dagloonster.

Pierre Byloos, fabriekwerker, geboren te Montegnée, en Pauline-Theodorine Wilmans, huiswerkster.

Charles-Louis Tackaert, voerman, en Joséphine Breuer, z. ber. gedomicilieerd te Luik, weduwe van François-Julien Beumer.

Drukkerij-Boekhandel
Collée,
Groote Markt, TONGEREN,
TE BEKOMEN
de welgekende inkt Stephens
beste Engelsche merken.

BOEKENNIEUWS.

Komt te verschijnen en is te verkrijgen in den Boekhandel Collée, Groote Markt, 37-39 Tongeren :

TONGEREN
gedurende de Duitsche bezetting.

door de Eerw. Heeren J. PAQUAY, Pastoor te Heusden, en Ridder P. de CORSWAREM, kapelaan aan O. L. Vrouw Kerk te Tongeren.

Prijs : op gewoon papier, fr. **4,50**
op prachtpapier, fr. **5,50**

Dit werk bevat 3?2 bladzijden, en bestaat uit twee deelen. Het eerste deel : *Tongeren in de eerste dagen van den oorlog*, is geschreven door den Eerw. Heer Paquay, en bevat de geschiedenis onzer stad van het begin van den oorlog tot in 1915.

Het tweede deel : *Tongeren onder de Duitsche bezetting — jaren 1916-1918*, door den Eerw. Heer de Corswarem, is een trouw verhaal van de oorlogsgebeurtenissen te Tongeren tot het einde van de wereldramp.

Wij denken dat het overbodig zal zijn hier den lof te maken van de schrijvers van dit verdienstelijk werk, daar hunne faam als schrijver, en vooral als geschiedkundigen genoegzaam bekend is. De overgroote belangstelling welke het eerste deel — dat wekelijks als bijblad bij den *Postrijder* verscheen — te beurt viel, geven ons de versekering dat een nieuwe en buitengewone bijval het thans volledige boek te wachten staat.

Zeer wel gelukte lichtbeelden luisteren dit aantrekkelijk boek op, namelijk : 9 portretten van de twaalf inwoners die op 18 Augustus 1914 te Tongeren door de Duitschers werden doodgeschoten ; de ijzerenwegbruggen (aan de statie, op den Bilsersteenweg, op den Zavelberg), door de Belgen opgeblazen in het begin van Augustus 1914 ; de afgebrande huizen der Statielaan en op Maestrichtersteenweg ; de eiken deur van O. L. Vrouwe kerk, die de Duitschers met bijlslagen poogden in te slaan, enz.

Op het eind van het boekdeel, vindt men de lijst der tongersche soldaten, die onder de wapens geroepen werden ; de lijst der vrijwilligers voor den duur van den oorlog ; de lijst der tongenaren gesneuveld voor het Vaderland, de lijst der krijgsgevangenen onder de burgerlijke bevolking.

De plaats van dit geschiedkundig boek is van zelf aangewezen in elke tongersche familie, in de bibliotheek van eiken liefhebber van geschiedenis, en op de prijsuitdeelingen onzer schoolkinderen.

* * *

Om onze lezers te laten oordeelen over de belangrijkheid van dit boek, deelen wij hieronder de inhoudstafel ervan mede :

Inhoudstafel van het 1ste deel : Voorwoord. — De inval. — Het eerste jaar Duitsche bezetting. — Aanhangsels : a) De Pomeraansche Dragonder ; b) Officieele verslagen ; c) Verhaal der Zusters Clarissen ; d) Brief der Duitsche Overheid ; e) Feiten van rond Tongeren ; f) Bijgevoegde aanteekeningen ; g) Naklank. — Besluit.

Inhoudstafel van het tweede deel :

Voorwoord. — Plunderingen en opeischingen. — Levensmoeite — Het ontvoeren der « werkeloozen » (November 1916). Hoe de Duitschers naar werklieden zochten. — De nieuwe spoorweg ; krijgsgevangenen. — Het « Kommando West » te Tongeren. — Het front wankelt. — De ontruiming. — De Belgen ! — Ondersteuningswerken. — Godsdienstige toestand — Toestand van het onderwijs — Burgerlijke stand. — Verslag van het Stadsbestuur aan den Prokureur des Konings te Tongeren, na de bevrijding. — Het Kommando-West in de streek van Vechmael. — Een duitsch boek over Tongeren. — Nog de duitsche bluf. — Aanhangsel : 1) Lijst der soldaten onder de wapens geroepen in het begin van den oorlog ; 2) Lijst der vrijwilligers voor den duur van den oorlog ; 3) Lijst der Tongenaren gesneuveld voor het Vaderland ; 4) Krijgsgevangenen onder de burgerlijke bevolking.

MIAMI — Cigaretten

De dikste ! De beste !
Gemaakt door oorlogsverminkten.

Breuken
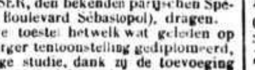

Ik ben genezen ! Dit is de verkenning van alle personen die aan breuken lijden en die het nieuwe toestel zonder veer van den heer J. GLASER, den bekenden parijschen Specialist, (63, Boulevard Sébastopol), dragen.
Dit nieuwe toestel hetwelk wat geleden op de Straatsburger tentoonstelling gediplomeerd, dank zij lange studie, dank zij de toevoeging van het nieuw spécial uitgevonden-kussen (hetwelk een lenige drukking uitoefent) verzekert direct het volmaakte samenhouden van de zwaarste breuken, vermindert deze en doet ze verdwijnen.
Met het doel aan de zieken een absoluut bewijs van dit résultaat te geven (trouwens schriftelijk gegarandeerd) heeft de heer J. GLASER op ons aandringen, eindelijk toegegeven tot ons toe te komen, en noodigt hij alle personen uit die aan breuken, vertillingen of darm- breuken lijden, hem in volgende steden te bezoeken, alwaar hij gratis zijne toestellen zal toepassen.
Te Brussel, 7 en 8 September, Hotel Terminus, Noord, 15, Karel Rogierplaats.
te Luik, Zondag 12 en Maandag 13 September, Hotel Moderne, 29, rue Pont d'Avroy,
te Verviers, 14 September, Hotel Delrez,
te Hoei, 15 September, Hotel de l'Aigle Noir,
te Tongeren, 16 September, Hotel du Nouveau Monde,
te Leuven, 17 Sept., Hotel Britannique,
te Hasselt, 18 Sept. Hotel der Drie Pistolen,
te Brussel, 19 September, Hotel Terminus-Noord, 15, Karel Rogierplaats,
te Thienen, Dinsdag 21 September, Hotel de Namur,
te Brussel, 2. September, Hotel Terminus-Noord, 15, Karel Rogierplaats.
Brochuren franco op aanvraag.
Buikgordels voor verschuiving van alle organen.

Kantoor van Mter AUGUST VAN ORMELINGEN, doctor in de rechten, notaris te Tongeren, Predikheerenstraat, n° 7.

Op Maandag 9 Augustus 1920, om 2 uren 's namiddags, te Membruggen in het Oud Gemeentehuis, ten verzoeke van de heeren Leden der Kerkfabriek van Membruggen, zal de notaris AUGUST VAN ORMELINGEN van Tongeren openbaarlijk verpachten :

49 Perceelen land en weide alsmede het jachtrecht op dezelfde perceelen, gelegen onder de gemeenten Berg, Rijckhoven, Genoels-Elderen, Herderen, Membruggen, Riempst, 's Heeren-Elderen, Gr.-Spauwen, Henis en Vliermael.

Iedere pachter zal gehouden zijn eenen voldoenden en gekenden borg te stellen.

De pachters die de laatste pachten niet betaald hebben zullen niet meer als pachters of als borg aangenomen worden.

De verpachtingskosten berekend tegen 12 1/2 van een jaar pachtprijs zullen comptant moeten betaald worden.

Voor verdere inlichtingen zich te wenden ten kantore van genoemden notaris August Van Ormelingen.

Op Zaterdag 14 Augustus 1920, om 3 u. 's namiddags ter herberge van Mad° de we *Henri Meyers-Jamaer*, Groote Markt te Tongeren zal de notaris AUGUST VAN ORMELINGEN van Tongeren openbaarlijk verkoopen :

2 Boomgaarden en een hooiland gelegen onder de gemeenten Tongeren en Millen.

Zie plakschriften.

Op Zaterdag 21 Augustus 1920, om 2 1/2 uren, ter herberge van Madame de wed° *Henri Meyers*, Groote Markt te Tongeren, zal de notaris AUGUST VAN ORMELINGEN van Tongeren openbaarlijk te koop stellen :

Een goed en welgelegen renteniershuis of commerciehuis gelegen te Tongeren in de Hasseltschestraat, sect. C nummer 913a, reinende de Hasseltschestraat, de heeren Joannes Rubens-Moens en Arthur Baldewijns-Jacquet ; bewoond door den heer Lamb. Valkeners.

Zie uitgebreide affichen.

Studie van Mr J. VANDIONANT, notaris te Borgloon.

OPENBARE VERKOOP
van schoon fruit
te Gors-op-Leeuw

Dinsdag 10 Oogst 1920 om 4 u. namiddag te Gors-op Leeuw, ter herberge van *Theodore Rubens-Vandendwy* op verzoek van den Heer Graaf DE BEAUFFORT zal de notaris VANDIONANT openbaar verkoopen :

De peeren en appelen te wassen hangende in de boomgaarden van 't kasteel van Gors-op-Leeuw

Komptante betaling.

On demande DOMESTIQUE d'intérieur et jardin. — Adr. bureau du journal.

Terstond gevraagd twee ZIEKENOPPASSERS in het Hospitaal Tongeren.

Jongeling, 18 jaar oud, de beroepsklassen voleindigd hebbende, kennende Fransch, Vlaamsch, Engelsch, Duitsch en Boekhouden, vraagt plaats op een Bureel. — Adres : bureel van dit blad.

Men vraagt brave stille MEID, Goede loon. Adres bureel van dit blad.

Bekwame SCHRIJNWERKERS worden terstond gevraagd bij M. EMILE FRANÇOIS Aannemer Tongeren. Goed loon.

Terstond gevraagd voor Luik goede MEID op hoogte van burgerskeuken voor 3 personen, geen wasch, goed loon. Adres : Bureel.

Men vraagt eene goede MEID. — Adres op het bureel van dit blad.

Werklieden kunnen zich aanbieden in de gieterijen A. Peters en Cie, Henisstraat Tongeren.

Men vraagt eene goede MODEMAAKSTER. Adres bureel van dit blad.

Men vraagt brave MEID, kennende burgerskeuken, bij Mr Cartuyvels « op het kasteel van Rockendael te Sint-Truiden. »

Terstond gevr. eene MEID voor een huishouden van 2 personen. Adres op het bureel.

Gevraagd op de winning van Ter Bosch te Hoesselt goede KNECHT voor de paarden te varen. Goed loon.

Men vraagt eene ernstige DIENSTMEID, kunnende eene burgerkeuken doen, bij Mevrouw Constant Vroonen, te Tongeren.

Gevraagd een MEISJE om den handel te leeren en een werkmeisje. Zich te wenden Hasseltschestraat 8, Tongeren.

Schoone occasie KINDERVOITUUR zoo goed als nieuw te koop bij Vandenreydt-Dehouck, Luikerpoort 35, Tongeren.

Bicyclette de dame à vendre d'occasion 4, rue des Chiens.

Moeders,
niet te groote zelfverloochening
Denkt aan u eigen
Maar al te dikwijls begaan de moeders huisvrouwen eene dwaling door zich te offeren voor anderes. Het gezond wijst aan dat ze ook achtsemen op hun held, zoo noodig voor hun huisgezin.
De wrangheid van het bloed, de pijn in de rug en de duizeligheid spannen der zijn de ... eener nierziekte Boodra ... moet de ... have gezond ... waren wil, ... en meer in ... leven.
Eene goede ontbouding van alcoolische ken, belem kwaal, vooral men terzelfd bruik maakt ter Pillen om de nieren te versterken en zuiveren.
Het is gemakkelijker de waterzucht, de en de nieraandoeningen te voorkomen genezen. De Foster Pillen zijn er no menig wanhopend geval in gelukt, maar hoedende behandeling is altijd verkieslijker op de eerste voorteekens en vooral enkelen om te bewegen, te verzorgen.
Betrouwt niet en weigert navolgingen maaksels. Eischt wel de echte Foster Pillen de Nieren. 3.50 fr. de doos.

Viert Maria ! Groote keus geschenken. voor damen en kinderen. Zwarte en stoffen : Sergen en gabardinen voor en kinderkleederen, enz.
Bij « De Vooruitziende Vrouwen » son, Statielaan 39. Tongeren.

Te koop 2 jonge Brusselsche G echte ras. Adres : B dit blad

Aandacht. Te koop een CUI zoo goed als ni Snellings Joseph. Leurenstraat 21, T

Occasie NAAIMACHIEN te koop Timmermans, Hondst Tongeren.

Per occasie te koop spli KAR met raders cm. en oogstgestel alsook AALPOMP als nieuw. Zich te adresseeren bureel blad.

Occasie eene SLAAPKAMER eene colistafel in eiken andere meubelen, Putstraat n° 4-6.

Te koop DORSCHMACHIEN voo den zoo goed als nieuw zonder manegie (Syst. Tixhon Smal) poort 20.

Klein Seminarie van St (FERRIÈRES).
Volledige grieksch-latijnsche kla Middelbare School. Voorbereidende Af Spoorwegstaties : Aywaile (Amb Comblain-la-Tour (Ourthe).
De Buurtspoorweg Comblain-Melre bindt het Gesticht met deze laatste.
Kostprijs : **1200 fr**
Voor prospectus, zich te wenden tot nik A. LAMOTTE, bestierder.

TANDEN EN KUNSTGEBI
Mme M. Philipp
GEDIPLOMEERDE DENTIST
TONGEREN, 9, Leopolduswal 9, TON
OPERATIES ZONDER PIJN
dinsdagen en donderdagen van 9 t en van 2 tot 5 uren.
TONGEREN.

KLEUREN EN VERNIS
Gezien den grooten opslag van alle ve kan het huis
Julien THIJS
Hasseltschestraat 55, TONGERE
nog immer alle kleuren en vernissen aan de voordeeligste prijzen.
Ziehier :
Fijn loodwit, gemalen met olie, **3 fr. de**
Fijn zinkwit voor binnenwerk, wordende van ... **4 fr. d**
Alle fijne vernissen voor bu binnenwerk, vloervernis, tafel- vernis **8 fr.** de liter.
Gewone meubelvernis van a de liter.
Droogsel, Terpentijn, Olie, Emai Zilver, Brons, en alle soorten droge
GEREED GEMAAKTE OLIEVERF tinten aan **5,50 fr.** de kilo.
— Let wel op het adres.

TABAK
Girafe
SIGARETTEN

Druk. Collée, Tongeren.

ROOKT La Préférée du Vainqueur
(voortreffelijk door hare HOEDANIGHEID en haar GEWICHT).